

Kabdebó Tamás

Ír szerelem

(Második rész)

Reggel esett az eső, délre kiderült. A kishajónak hét utasa akadt: egy ír-amerikai házaspár, tizenéves csemetéjükkel, két éltes vidéki ír úr, kiket főleg a kilátásba helyezett sörkóstolás vonzott, egy német vénlány, dirndliben, aki unatkozott és társaságot keresett magának, valamint Aine. Térdig érő, ujjatlan, rózsaszínű kartonruhát viselt, bal karján uzsonnás kosarat, kettőre szánt tojásos, uborkás, sonkás szendvicsekkel bélelve. Imre egykori tengerész kadét egyenruháját húzta fel, matrózsapkával az erősödő napsugarak ellen; nála volt állítható horgászbótja, nyelesszákja, valamint egy fémdobozban a csontkukacok tömkelege. A lassan az ár iránt pöfögő diesel hajó, mely így, egybeírva és ékezetlenül a TURRISTVAN nevet viselte, fenekével súrolta a folyó nád és sáscsomóit, a vízbe lógó szomorúfüzek hal alakú leveleit – időnként gyengéden egy-egy félig merült korhadt uszadéknak ütközött. A part menti nyárfákon, kőriseken, szilfaágakon rigók ültek és énekeltek, a rekettyebokrok sűrűjéből ki-kidalolt két versengő, területjogaiért küzdő ökörszem. A Liffey parti mesterdálnok – gondolta Imre. Aine a hajó farában ült, a dieselt kormányzó Imre mellett, ölében egy angolra fordított francia regénnyel, melyet a szalonkommunista Sartre úriasszony kedvese írt, s melynek lapjai az ír lány ölében lapozatlanul maradtak.

Chapelisitnél, ahol könyökfordulatot tesz és elmélyül a folyó, kikötöttek és fölvándoroltak a falu sarkában álló Hársfa kocsmába. A két sörturista zsinórban rendelt egy-egy pint Smithwick illetve Guinness sört, majd a pohár fenekére néztek és újra rendelték. Az amerikai fiúcska elkérte Imre horgászszerzőségeit és nekilátott a dévérek riogatásának. Szülei engedelmesen, sőt, szájtátva csüngtek Imre ékesszóló ajkán. Megtudták tőle, hogy Chapelisit régebben Chapel Iseult volt, a mondabeli királynő emlékezetére építették, aki, lám, nemcsak Írthonban, hanem egyenesen Dublin megyében élte le szerelmi háromszögben életét.

– Mi jártunk Frankhonban, ahol úgy informáltak bennünket, hogy a szerelmi történet Bretagne-ban játszódott le – szölte a bostoni úr és rágyújtott vastag Havanna szivarjára.

Az asszony, aki fehér kendőt, fehér szoknyát és fehér szandált viselt, hozzátette:

– Esetleg Burgundiában játszódtak le az események.

Imre mosolygott.

– Minden szentnek maga felé hajlik a keze. A britek szerint Artur király szomszédja volt Márki király, Izolda és Trisztán is britek voltak. A legenda olyan, mint a madárdal: szájról szájra jár. Továbbá elmondhatom, hogy ismertem Magyarországon egy Baka István nevű költőt, szekszárdi-szegedi illetőségűt, aki balladába foglalta a drámát, melynek elejét és végét elmondom önöknek:

“Nem mehetek ma Trisztán, nem lehet
Most lázasodott be a kisfiam
Fiunk hisz szinte biztosan tied,
Ne sírna úgy, rohannék boldogan...

...Nem mehetek foglalt minden napom,
De hidd el, nézem is sajog sebed,
Futok hozzád, amint lesz alkalom
És akkor akkor meghalok veled.”

Aine is odafigyelt és amikor az amerikaiak kiléptek a kishajóból, odaszólt Imrének:

– Én nem akarok gyereket.

– A csóktól nem is lehet fogantatás – felelte Imre.

Aztán pöfögtek tovább lefelé, balról elhagyták a Földieper Földeket, melyeknek a folyópartig nyúló ágyásai közt ágaskodott a Földieper Csárda, hol a földieper ünnepen whiskeyt és tejszínnel leöntött földiepreket szolgáltak fel a termelőknek és az őket ünneplőknek. Jobbról, a láthatár felett jelentkezett Dublin két középkori katedrálisa, a

tizenegyedik századi Christchurch, mely a vikingekkel is találkozott, és a tizenkettedik századi St.Patrick katedrális, Jonathan Swift dékán egykori temploma, és mai sírhelye. Mellette nyugszik kedvese – tán titkos felesége, Stella, ki sohasem láthatta a másik szeretőt, a celbridge-i Vanessát. A tornyokon innen nagy csillogás a déli napfényben, a Guinness sörgyár ipari látképének zsiráf kéményei, ezüst-alumínium henger-tartályai, az ezeket összekötő anakonda kígyó, deréknyi fém sörvezető csövek és közelebb érve: az orrcimpa nyitogató malátaillat.

– A gyár alatt kikötünk-e? – érdeklődött a két vörös orrú sörturista.

Kikötöttek. A gyár múzeumában telepített kurtakocsmá, hol ingyen mérik a barna aranyat és csak a borsos belépőt kell a sörkóstolásért megfizetni. Ha sör: legyen korsónyi.

A sörturisták elcsámborogtak, csak Jeff, az amerikai gyerek maradt veszteg. A hajócska orrában ült, Imre tanácsára szüleinek szendvicseiből bebetetett egy szélárnyékolt helyet és horogvégre kapott egy félkilós dévérkeszeget. Boldogság!

Aine és Imre kiszálltak, kerestek egy lágyfüves partszakaszt – több volt ilyen, de kevesebb a csalánmentes; elfogyasztották uzsonnájukat, megitták a termosz teát és süttették magukat az ebédidei cirógató, széljárta nappal.

– Én nem készültem arra, hogy kedvesed legyenek...

– Ha ez a kölcsönös vonzódás kettőnk között szerelem, akkor legalábbis egyelőre plátói szerelem.

A hajókirándulás a városi hidak araszaian túl, a Liffey befolyásnál, a lehorgonyzott tengeri hajók, a kereskedelmi flotta kikötőjében ért véget. Az utasok ott mind partra szálltak és autóbusszal visszautaztak a leixlipi indulóhelyre, hol autóikat parkolták. Aine, Imre visszapöfögtek a hajóval; eleinte gyorsabban haladtak, mert vitte őket a kifutó ár, később lelassultak, mert hegynek fel, folyás ellen küszködött a kishajó. Kikötöttek, mint a hűségese házőrző kutyát. Aztán elautóztak egy Clane nevű falucskába (alatta is a Liffey folyik, de a gázlók akadályozzák a hajózást – evezni, kajakozni, estefelé pisztrángozni lehet rajta). Határában áll a csalánleveséről elhíresült Pisztráng nevű étterem. Csalánleveset ettek tehát – hozzá ausztráliai chardonnay-t ittak –, majd rostonsült, kapribogyóval töltött pisztrángot. A vacsorát a tejszínhabbal nyakonöntött almás pite koronázta. Az autóban szorosan átölelték egymást. Derék szerelem, de csak derékig – gondolta Imre.

Vánszorogtak a napok a következő péntekig. Aine egy nagy cserepes növényvel a kezében állított be késő délután.

– Aspidistra – mondta –, kedveli a fényt, a vizet. Gondoznád-e, tudnál-e rá vigyázni?

– Mint ha te magadat gondoznám. Vigyáznék rá, mint terád. Hány évet él meg ez a növény?

– Nézd, én harminc jól elmúltam, te ötven fölött jársz. Téged biztosan túlél, talán engem is.

– Na persze. Pláne, ha valamilyen baleset elvágja életem fonálát.

– Voltál már végzetesnek tűnő életveszélyben?

– Azt hiszem, kétszer. Tíz éves voltam, amikor Budapesten kitört a forradalom. (Te persze még gondolat sem voltál 1956-ban.) A Széna tér közelében laktunk, közel a nemzeti ellenállás egyik gócéhoz. Élelmet vittem 15 éves bátyámnak a fedezékbe. Jóízűen befalta, én már fogtam az üres lábast, amikor becsapott közénk egy tanklövedék. Engem elgurított a légnyomás, aztán viszonylag épkezésként iszkoltam haza, anyámhoz. Nem észleltem, hogy bátyám szörnyethalt.

– Hm. Hát Észak-Írországra is lönek – most, a megállapodás óta ritkábban – és olykor-olykor robbantgatnak ma is. De hát én nem korzózom Belfastban. Viszont a bátyám, Brendan éppen ott járt, az Európa fogadóban szállt meg, amikor a hotel felrobbantották. Nem sérült meg, csak köhögött a füsttől. Nos, hát én: apám egykor a lovardánkban betört egy szürke mént, aztán ráültetett. A ló rögvést megbokrosodott, prűszkölt, rúgott, majd levett engem, a fején keresztül a porondra. Elvesztettem az eszméletemet. Csak az állatorvos volt kéznél. Enyhe agyrázkódás – mondta, amikor magamhoz tértem és már a saját ágyamban feküdtem. Három nap alatt kihevertem az egészet.

– Sorhajóhadnagy koromban – nos nem a Queen Elizabeth luxushajón szolgáltam, hanem egy rönköket szállító nagy teherhajón – éppen Skandinávia és Skócia között közlekedtünk. Egy éjszaka nekimentünk egy alattomos jéghegynek, aminek még a csücske sem állt ki a vízből, s ez belukasztotta az uszályhajó oldalát. Kis luk, nagy hajó, lassan süllyed, valamennyiünk befért egy tekintélyes és biztonságosnak tűnő mentőcsónakba. Ennek aztán nem indult be a kismotorja. Rádióztunk, rakétákat lövögettük egész éjszaka. Aztán fölénk berregett három skót katonai helikopter, kipecceltak mind a kilencünket. A bal fülem azonban elfagyott, mert november vége volt.

– Te cseppfolyósan szereted a vizet, én hó formájában rajongok érte. Úgy tíz évvel ezelőtt, a húszas éveim kezdetén rajongtam a síelésért. Bár németül csak egy szót tudok, azt is törve, a karácsonyi munkaszünetekben mindig az osztrák Alpokban kötöttem ki. Jól elhelyezett súlypontom segítségével baj nélkül ment a lesiklás. Ha nagy volt a szél és a funikulárék nemcsak lebegtek, hanem rázkódtak is, akkor a sífutást gyakoroltam sík terepen, apró halmokon. Volt aztán egy kétséges nap, Traun közelében (ahol egy barlangban a kelták ősei laktak), amikor a síliftek közül csak a legalacsonyabbik működött. Egy osztrák lánnyal kettesben beültünk az egyik gondolába, ami lendült egy rendkívülit, a két huzaljából az egyik elpattant, félnédelesen tartott bennünket a másik a levegőben. Egy

darabig. Cidriztük. Aztán hoztak egy darut, a gondolát bebiztosították, bennünket kettőnket kiemeltek. Pezsgővel ünnepeltünk.

- Élni jó.
- Csodálatosan jó.

*

Egy kora őszi hét szombati napján a Castleroy-i kastély fácánosában találták magukat, irgalmatlan, megzabolázatlan bozótban, hol egymásba kapaszkodtak a fák, az elvadult buxusok, a rekettyebokrok, és mindent átszótt, derékig, a szederindaháló. A szeder már vérpírosból vérvörösre váltott; ezt, azaz ezt is csipkedték az avarszínű fácántyúkok, az aranytollú fácánkakasok. Aine szinte beléjük botlott, ahogy a lekvárnak szánt szedret szedegette, köténye tágas zsebébe halmozta. Ez a térdig érő zsákrugaszerű kötény egy másik, alsóbb, szürke kötényt takart, ahová a szemek elől rejtteni lehetett valamit, de mit?

Imre kőrisfából készített ijjal és fémhegyű nyílveszőkkel tegzében, igyekezett egy tojót vagy kakast nyílvégre kapni. Bár a madarak nem röppennek fel, a fák között, a bokrok alján sebesen futottak; a bóbítás fácánhímek újfent kurrogtak egyet, mint akiknek tetszik a játék, a tyúkok a mohás fatövekhez lapultak, egybeolvadtak környezetükkel. Végre, ha tizedikre, sikerült Imrének egy fácántyúkot a mohos fa törzséhez szegezni. (Orvadászat a javából!) Hát ennek elrejtésére kellett az alsó kötényzseb.

Mielőtt megrökönyödnénk e törvénytelen cselekedeten, vizsgáljuk meg, hogyan jutott inamorato és inamorata idáig. Hetekkel ennekelőtte Lord Castleroy felhívta Imrét és találkoztót kért egy megírandó, új képes kalauz ügyében. Imre elautózott a birtokra, bejárta és lefényképezte a kastély kies berkeit, megnézte a mezőket, a tehenészetet, a lóistállót, a parkot és az azon átfolyó csermelyt, a rózsalugast, valamint a fácánost.

Lord Castleroy, fiatal ember, atyjától, ki már a Valhallába, vagy a kelta másvilágba költözött, nemrég megörökölte a grófi címét: angol rangot ír felségterületen. Elvégre Wellington hercegnek is voltak angol-ír ősei és legfőbb lett a főurak között, majd miniszterelnök. Az írországi angol címviselőik java vagy Cromwell kormányzósága előtt vagy után kapott címet és prédát az örökzöld szigeten. Az ifjú Castleroy kissé bolondos ember volt, különcnek csak azért nem mondható, mert csínyeit jobbra barátai mulattatására követte el. Megbízása a képes kalauzra valóságos és komoly volt, annak ellenére, hogy a szerződés megírásakor a lord felemás cipőt és harisnyát viselt, mint a hajdani udvari bolondok.

- Mit kér, Imre úr, a képes kalauzért – ha mondjuk alig több, mint tíz oldal lenne az egész?

Imre megvakarta a füle tövét:

- Mondjuk a költségek megtérítését és egy pár fácánkakast.
- Maga vadászember?
- Nem igazán. Kishajó tulajdonos vagyok, és mint tudja: író.

– Akkor itt marad ma éjszakára. Este remek buli lesz. De fácánt nem adok. Inkább az árát. A fácánokat a vadászoknak szánjuk lelövésre.

- Mylord. Itt sajnos nem maradhatok. Holnap amerikai turistákat kell fuvaroznom.
- Maradnia kell.

Míg Imre szemrevételezte az istállót és benne a lovakat, autómobiljának mindkét hátsó kereke leeresztett. A kertész kicsavarta a szelepeket. Az elérhető szerszámok között pumpa nem volt. Másnap reggel a városból kihívott autószerelő felfújta a kerekeket. Imre viszont megesküdött Ainenak, hogy megszerzi a neki járó fácánokat. (A brace of pheasants – said he.)

Piros pünkösdi napján minden zárva volt, Aine, Imre a Blessington tóhoz hajtottak, Dublin rezervoírjához, ahol kacsák, hattyúk és a tengerről idetévedt halász sirályok ringatóztak a fodrozódó vízen. Imre halászott, de még egy kapása sem volt, Aine egy pléden feküdt hason és egy olcsó, szentimentális regényt olvasott. A tó 14 kilométer hosszú, a jobbára 1 kilométer széles betonhíd íveli át karcsúbb egyharmadánál. Az autót a keleti parton parkolták, aztán gyalog, mintegy két és fél órát menetelve megkerülték a tó közelebbi harmadát. Az utolsó ötszáz méteren elkapta őket egy friss nyári zápor. Rohanva, csuromvizesen érkeztek a kocsához, felsőruhájukat levetették, a kocsifűtésével szárogatták magukat. Aztán visszahajtottak Kildare megye közepébe. Már késő este volt, de félsötét, mert júniusban amúgy egy órával éjfél előtt nyugszik le az ír nap.

- Gyere fürdeni – szólt Imre.
- Nem volt elég neked a zápor? És különben is, minden zárva van.
- De a kollégium uszodájának kulcsa nálam van. A gondnok jó barátom.
- Valami szívességet tettél neki?
- Igen. Kimenttettem az öccsét a Liffey hullámaiból. Így hát akkor úszhatom, amikor kedvem tartja, akkor is, amikor az uszoda üres.

- Nem tudott úszni az az öcs?
- Részeg volt.

Az uszoda, különálló épület a kétszáz éves kollégium legközepén, az 1870-es években épült, és a kollégium vendégeként Erzsébet királyné is megtekintette. Megcsodálta, de persze nem úszott Írhon első uszodájában. Inkább rókára vadászott a berekben.

A kocsi az egyetemet félkörben körülölelő parkban helyezték el, az almáskerten túl, ahonnan az éjjeliőr, az öreg Tom bukkant elő és micisapkáját megbillentve köszönt nekik. Késő volt, de oda se neki. Begyalogoltak az uszodáig. Belül fény derengett, a külső lámpák bevilágítottak a tető alatti ablakokon.

Langyos éjszaka volt. Imre levetkőzött és belefejeselt a tükörsima sötét vízbe. Ainének nem volt fürdőholmija, csupán vizes felsője és megszárogatott alsóneműje: melltartója, bugyija. Rögvest lerántotta mindkettőt, és anyaszült meztelenül fogadta a víz simogatását, az uszodavíz pedig fogadta a remek, teltkarcsú női test felszinttörő csobbanását. Az éjjeli látogatók úsztak hosszakat, buktak szélteben, össze nem öleltek.

Ezzel, mármint a fölpezsdülő vággyal megvárták, amíg hazaértek. Szó nem esett köztük, csak elsőnek két kezük találkozott. Aztán már-már a belső forróságtól kicserepesedett ajkuk. A férfi óvatosan, finoman kikapcsolta a nő megszártott melltartóját, ellenállásba nem ütközve, lehámozta a selyembugyit, vándorútra kelt jobb keze, a jobb, majd a bal mellbimbóig meg sem állt – ciróka-maróka suttogetta – a szavak értelmét nem, érzéki töltetét fogadta a nő. Az ő keze is kalandozott, a pucér férfitest domborulatánál kötött ki. A női combok szinte önkéntelenül szétnyíltak, majd hirtelenül összezáródtak.

- Nem akarok gyereket!
- Vigyázok rád, vigyázok minden mozdulatomra.

A heti találkozások ezek után mindig hasonlóképpen kezdődtek, és növekvő szenvedéllyel folytatódtak.

Elközelgett a karácsony. Amióta lehetett, illetve disszidens voltát elnézte a népi demokratikus magyar hatóság, az ünnepeket Imre otthon, Pesten töltötte. Először kirándult a Farkasréti temetőbe, szülei sírjához friss virágot vitt. Aztán unokatestvéreivel, azoknak gyerekeivel töltötte a hátralévő időt; a Gellértbe jártak fürdeni, olykor a Széchenyiibe, kirándultak a budai hegyekbe, a bazilikába mentek a karácsonyi istentiszteletre, majd a gyerekek kérésére annyi templomi betlehemet néztek meg, Pesten és Budán, amennyi egy karácsony másnapi járónapba belefért. A hatéves kis Peti, Imre Péter unokaöccsének kislánya, egy köteg csillagszórót vitt magával ezekre a látogatásokra, és mindegyik betlehemi jászol mellé tűzött egy-egy a gyertyalángnál meggyújtott pöttöm tűzhányót.

Az otthoni látogatást követően odahazából idehazába szilveszter napjának délutánján érkezett meg Imre, a repülőtéren parkolójában begyűjtötte kocsiját és növekvő várakozással hajtott falusi házáig. Spórolt a kandalló melegére és áhítozott az ölelő karok szorítására. A kulcs ott volt, ahol hagyta, érintetlenül a lábtörő alatt, a kedves, aki a begyűjtést, a vacsorafőzést, a tárt karokat megígérte: sehol. Imre keservében megivott egy harmadfélüveg barackpálinkát, és újév napjának kora délutánjáig aludt, mint egy pityókás mormota.

Akkor megszólalt a telefon.

– Ne haragudj, hogy nem tartottam be ígéreteimet. Kétségbe voltam esve. Az általában pontosan érkező havi vérzésem elmaradt. Azt hittem, terhes vagyok...

– És ha az lennél, vagy lettél volna, én nem hagytalak volna, nem hagynálak cserben.

– Shotgun marriage (kényszer házasság)? Erre gondolsz? Engem még a terhesség sem készíthet elő egy elő nem készített házasságra. Az vagy megkötötték gyerek nélkül vagy nem.

- Tehát?
- Tehát semmi. Ma reggelre itt a szobafestés vagy a paradicsomfőzés vagy akármi. Nem vagyok terhes.
- Eljössz?

– Ma még nem tudok. A szüleimmel kell lennem. Egyrészt azért, mert nehéz vemhesség után Borcsa tehenünk – apám kedvence – ikerborjakat szült. Másrészt, mert este a rokonoknál vizitálunk... ellenben holnap...

Imre körüljárta háztája tágabb környezetét és annyi száraz faágat szedett össze a kocsiúton túli pagonyban, hogy az napokig táplálta a kandalló tűzét. El lehetett felejteni a pótfűtésre szolgáló villánykályhát. Hazafelé menet egy üregi nyúl párral és egy télibundás bozontos rókával is találkozott. Egy faodúból szürke mókus kukucsált ki és mászott a kopasz tölgyfa csúcsára. Otthon meggykomppóttal töltött palacsintát sütött magának és a várt vendégnek.

Aine sárga minije csikorogva fékezett az udvaron. Egy nagy őszirózsa csokorral érkezett.

- Ne haragudj, hogy cserben hagytalak...
- Már nem bosszankodom. De ezt a dolgot meg kell beszélnünk, meg kell változtatnunk. Kérlek, íráss föl az orvossal fogamzásgátló pirulákat magadnak.

Hát igen. Mire a tiltási idő lejárt, melyet az Ószövetség a női tisztátalanság korszakának hívott, megkezdődhetett az aggodalommentes ölelések kora.